

ประสิทธิภาพของการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ และทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ ในสถาบันการศึกษา ในแกนนำนักศึกษาพยาบาล

The efficiency of potential development on knowledge and counselling skills on smoking cessation via online in educational institution among nursing student leaders

พัชรารัตน์ ไชยสังข์,* ประภาส ธนะ,** รุทศพร ศรีเดช,* และนพภัศธร วิเศษ*

Phatcharaphan Chaiyasung,* Prapas Tana,** Rutshaporn Sridet,* and Noppussorn Wises*

*คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

**วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี

*Faculty of Nursing, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

**Boromarajonani College of Nursing, Saraburi

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้และทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ ในสถาบันการศึกษาในแกนนำนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 คน เลือกแบบเจาะจง เป็นแกนนำนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และนักศึกษาที่รับการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) โปรแกรมพัฒนาศักยภาพแกนนำนักศึกษาพยาบาล 2) แบบทดสอบความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่ 3) แบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถานศึกษา 4) แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาพยาบาล และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการได้รับคำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ของผู้รับบริการ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และ Paired t-test ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลอง แกนนำนักศึกษาพยาบาลมีความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่ และทักษะการให้คำปรึกษาทางออนไลน์ในสถาบันการศึกษาสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของแกนนำนักศึกษา และผู้รับการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพ, แกนนำนักศึกษาพยาบาล, การให้คำปรึกษาทางออนไลน์, การเลิกบุหรี่

ได้รับทุนสนับสนุนโครงการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

Corresponding author E-mail: phatcha_10@hotmail.com

วันที่รับบทความ 28 มีนาคม 2562 วันที่ตอบรับบทความ 10 พฤศจิกายน 2562

Abstract

This quasi-experimental research aimed to evaluate the efficiency of potential development on knowledge and counselling skills on smoking cessation via online among nursing student leaders at the Rajamangala University of Technology Thanyaburi. A sample of 66 third - year nursing students at the Rajamangala University of Technology Thanyaburi, was purposively selected. Research instruments were 1) Potential development program, 2) a test on hazards of tobacco knowledge, 3) counselling skills assessment, 4) student satisfaction questionnaire, and 5) client satisfaction questionnaire. Data analysis were performed using descriptive statistics, and paired t-test. Results revealed that after the experiment, nursing student leaders gained more knowledge and online counselling skills than the pre-experimental period ($p < .001$). The student satisfaction and client satisfaction were at the highest level.

Keywords: Potential Development, Nursing Student Leader, Online Counselling, Smoking Cessation

ความสำคัญของปัญหา

บุหรี่เป็นยาเสพติดที่ถูกกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อทั้งผู้ที่สูบบุหรี่และบุคคลใกล้ชิดและเป็นสาเหตุทำให้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร นิโคตินสามารถเข้าสู่สมองภายใน 7 วินาทีเร็วกว่าการคิดโคเคนเข้าหลอดเลือด การสูบบุหรี่ 1 มวนทำให้ชีวิตสั้นลง 7 นาที และมีผลทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ถึง 25 โรค โดยเฉพาะโรคมะเร็ง 10 ชนิด จากการประมาณความสูญเสียทางเศรษฐศาสตร์จากโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่ ในพ.ศ. 2552 พบว่า มีการสูญเสียค่าใช้จ่าย 74,884 ล้านบาท หรือ 0.78% ของ GDP (ศิริธร ชิดนายี, และวารภรณ์ ยศทวี, 2561) สถานการณ์การสูบบุหรี่ของประชากรไทยในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา พ.ศ. 2547-2558 มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน อายุ 15-20 ปี คือจากร้อยละ 6.58 ในพ.ศ. 2547 เป็นร้อยละ 7.92 ของประชากรในพ.ศ. 2558 (ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์, ปานทิพย์ โชติเบญจมาภรณ์, และปวีณา บันกระจำง, 2559) เยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาเป็นกลุ่มที่มีโอกาสเข้าถึงการสูบบุหรี่มากกว่ากลุ่มอื่นเนื่องจากอาศัยอยู่ในหอพักห่างไกลจากผู้ปกครอง และมีอิสระที่จะกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการสูบบุหรี่ (มัลลิกา มาตระกูล, อรณลิน สิงขรณ์, และนาตญา พแดนนอก, 2561) ส่วนนักศึกษา

ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จากงานวิจัยเชิงสำรวจของ พัชรภรณ์ ไชยสังข์, รัชพร ศรีเดช, พรภิมรย์ หลงทรัพย์, และอนุสรณ์ แน่นอุดร (2562) พบว่าอัตราการสูบบุหรี่ร้อยละ 32.99 ซึ่งสูงกว่าสถิติการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ที่พบสูบบุหรี่ร้อยละ 22.00 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561)

นักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่มทรัพยากรบุคคลที่สำคัญที่จะเป็นผู้นำทางสุขภาพให้แก่บัณฑิตศึกษาคณะอื่น และเป็นผู้รับช่วงต่อในการรับผิดชอบดูแลสุขภาพ การป้องกันโรคและการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนในอนาคต (สุธิภาญจน์ ไชยลาภ, จันทรรัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์, และสมบัติ ธิยาพันธ์, 2561) เพื่อให้ทันศึกษาศาสตร์ได้รับการเตรียมความพร้อมในการสร้างเสริมสุขภาพอย่างเพียงพอ ทั้งมิติด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็น จึงต้องวางแผนการพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบให้กับนักศึกษาพยาบาล การจัดโปรแกรมการอบรมและการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเสริมสร้างความมั่นใจในการให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเรื่องบุหรี่ ด้วยความตระหนักว่านักศึกษาพยาบาลเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญพิเศษที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของระบบสุขภาพและ

สุขภาพของประเทศชาติ หากไม่ได้รับการพัฒนาให้เพียงพอแล้วจะกลายเป็นจุดอ่อนของการพัฒนาสุขภาพมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของนักศึกษามากขึ้น (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2559) ในศาสตร์ของจิตวิทยาการปรึกษา นักจิตวิทยาการปรึกษาได้นำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับการให้บริการปรึกษาอินเทอร์เน็ต หรือการปรึกษาแบบออนไลน์(แชท) ซึ่งเป็นการปรึกษาที่นักจิตวิทยาและผู้มาปรึกษาสนทนากันโดยการพิมพ์ข้อความส่งถึงกันอย่างต่อเนื่องโดยที่ทั้งสองฝ่ายไม่ได้พบตัวกัน (สุววุฒิ วงศ์ทางสวัสดิ์ และอรัญญา ต้อยคัมภีร์, 2560) ผลการวิจัยจาก Dowling และ Rickwood (2014) พบว่าการปรึกษาออนไลน์มีข้อดี คือ การไม่ต้องเผชิญหน้าและไม่ต้องเปิดเผยตัวเองทำให้ผู้มาปรึกษารู้สึกปลอดภัยและสบายใจที่จะเปิดเผยเรื่องราวส่วนตัว และการพิมพ์ยังทำให้มีเวลาคิดทบทวนก่อนที่จะพิมพ์สื่อสารออกไป ทั้งนี้ยังมีงานวิจัยเชิงทดลองอีกจำนวนหนึ่งบ่งชี้ว่าการปรึกษาออนไลน์ผ่านระบบแชทสามารถ ลดความวิตกกังวล ลดความรู้สึกทุกข์ใจ และพัฒนาความสามารถในการใช้ชีวิตอย่างปกติสุขของบุคคลได้ ข้อดีเหล่านี้บ่งชี้ถึงความเป็นไปได้ในการนำการปรึกษาออนไลน์มาใช้เป็นช่องทางในการส่งเสริมสุขภาพให้กับนิสิต นักศึกษา (Murphy et al., 2009)

การพัฒนาศักยภาพของแกนนำนักศึกษาพยาบาลนี้ ได้เพิ่มการอบรมให้ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มฝึกทักษะการให้คำปรึกษาใช้โมเดล 5A เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ (จินตนา คำเกลี้ยง, 2561) ร่วมกับใช้การใช้เทคนิคการให้บริการปรึกษาทางออนไลน์ (นันทกา พุสีกุล, 2555) และใช้รูปแบบการให้คำปรึกษาทางออนไลน์ซึ่งเป็นช่องทางที่นักศึกษาถนัดและคุ้นเคย น่าจะช่วยให้นักศึกษาในสถาบันการศึกษาได้ตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการไม่สูบบุหรี่ ซึ่งจะช่วยลดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาพยาบาลให้เป็นผู้ดำเนินการควบคุมการบริโภคยาสูบในชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เปรียบเทียบความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่และทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถานศึกษา ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาศักยภาพของแกนนำนักศึกษาพยาบาล ในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
2. ประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพแกนนำของนักศึกษาพยาบาลและความพึงพอใจต่อการได้รับคำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ของผู้รับบริการ

สมมติฐานการวิจัย

1. หลังได้รับการพัฒนาศักยภาพ แกนนำนักศึกษาพยาบาลมีความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่และทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ สูงกว่าก่อนได้รับการพัฒนาศักยภาพ
2. แกนนำนักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพและผู้รับบริการ มีความพึงพอใจต่อการได้รับคำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

ชนิดของการวิจัย เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ชนิดกลุ่มเดียววัดก่อน-หลัง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ และผู้รับบริการให้คำปรึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 คน เลือกแบบเจาะจง โดย เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ผู้สนใจอยากเป็นแกนนำนักศึกษาพยาบาลเรื่องการเลิกบุหรี่ เป็นสมาชิกชมรมนักศึกษาพยาบาลสร้างสังคมไทยปลอดบุหรี่ และผ่านการ

เรียนรายวิชาสร้างเสริมสุขภาพ หัวข้อการสร้างเสริมสุขภาพด้านพฤติกรรมที่ปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ ส่วนผู้รับบริการให้คำปรึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีจำนวน 110 คนเลือกแบบอาสาสมัคร

เครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้แก่

1. โปรแกรมการพัฒนาศักยภาพแกนนำนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ และทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถาบันการศึกษาซึ่งได้พัฒนามาจากทักษะการให้คำปรึกษาใช้โมเดล 5A เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ ของจินตนา คำเกลี้ยง, จารุวรรณ กฤตย์ประชา, อนงค์ ประสานรณกิจ, ทิพมาส ชินวงค์, รัตใจ เวชประสิทธิ์, ศมนันท์ ทศนีย์สุวรรณ, และณัฐชยกานต์ นาคทอง (2561) ร่วมกับใช้การใช้เทคนิคการให้บริการปรึกษาทางออนไลน์ ของนันทกา พุสีกุล (2555)

2. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของแกนนำนักศึกษา จำนวน 8 ข้อ

3. แบบทดสอบความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบวัดความรู้ท้ายบทของสุปาณี เสนาดิสัย และสุริยธร กลัมพากร (2555) เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ตอบถูก ได้ 1 ตอบผิดได้ 0

4. แบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถานศึกษา จำนวน 25 ข้อ ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษาการควบคุมการเลิกบุหรี่ของ อารีย์ เสรีย์, พรรณี ปานเทวีญ, และเบญจมาศ บุญรับพ่าย (2556) ผู้วิจัยได้ปรับเนื้อหาของข้อคำถามให้มีความเหมาะสมกับการให้คำปรึกษาของแกนนำนักศึกษาพยาบาลในการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์และในสถาบันการศึกษา ใช้มาตราประมาณค่า 4 ระดับแบบ Likert

5. แบบสอบถามความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพ จำนวน 12 ข้อ ใช้มาตราประมาณค่า 4 ระดับแบบ Likert

6. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการได้รับคำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์จากแกนนำนักศึกษาของผู้รับบริการ จำนวน 11 ข้อ ใช้มาตราประมาณค่า 4 ระดับ แบบ Likert

คุณภาพของเครื่องมือวิจัย หาความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ในกิจกรรมพัฒนาศักยภาพแกนนำนักศึกษาพยาบาล หาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้เท่ากับ 0.88 หาค่าความเที่ยงโดยนำเครื่องมือวิจัยไปให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ ได้ค่า KR เท่ากับ 0.86 ส่วนแบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.89

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือน มิถุนายน ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2562

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง โครงการวิจัยได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาและควบคุมวิจัยในคนของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี (EC 2-004/2562) มีเอกสารชี้แจงข้อมูลรายละเอียดของโครงการรายละเอียดของโครงการ การให้สิทธิ์ถอนตัวหรือยุติการเข้าร่วมโครงการ และการรักษาความลับส่วนบุคคล โดยนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม ผู้เข้าร่วมการวิจัยลงนามในใบยินยอม

คณะผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การวัดก่อนการทดลอง ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบความรู้ เรื่อง พิษภัยบุหรี่ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม และแบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถานศึกษาให้แกนนำนักศึกษาพยาบาลตอบและเก็บกลับเมื่อตอบเสร็จ

2. จัดกิจกรรมของโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพแกนนำนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ และทักษะการให้

คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถาบันการศึกษา

2.1 เตรียมแกนนำนักศึกษาพยาบาลให้สามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษา โดยจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบให้แก่นักศึกษานักศึกษาจำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 2 ชั่วโมง เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจ และสร้างความมั่นใจในการให้คำปรึกษาทางออนไลน์

2.2 ฝึกทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถานศึกษาแก่แกนนำนักศึกษาพยาบาล โดยให้ฝึกปฏิบัติการตอบคำถามทางออนไลน์ในรูปแบบกรณีศึกษา จำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง เพื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการของการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ เมื่อให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ ช่วงแรกได้ทำเป็นกลุ่มเพื่อนให้นักศึกษาในกลุ่มได้ช่วยกันคิดและช่วยเหลือกันในการให้คำปรึกษา เพื่อให้สามารถให้คำปรึกษาได้ถูกต้อง

2.3 ระดมสมองกลุ่มแกนนำนักศึกษาให้คิดรูปแบบหน้าเว็บเพจสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ก่อนลงมือเปิดให้คำปรึกษาจริง จำนวน 1 ครั้ง 2 ชั่วโมง เพื่อได้หน้าเว็บเพจที่เป็นรูปแบบตามที่แกนนำนักศึกษาพึงพอใจ และดึงดูดใจในการเข้ามาใช้บริการให้คำปรึกษาของกลุ่มนักศึกษานในสถาบันซึ่งเป็นกลุ่มที่มีวัยและอายุใกล้เคียงกัน

2.4 ติดป้ายประชาสัมพันธ์การให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ ถึงการเปิดเว็บเพจ และช่วงระยะเวลาในการเปิดให้คำปรึกษา ตามคณะต่าง ๆ และสถานที่ตามที่นักศึกษาร่วมกลุ่มกันจำนวนมาก เช่น โรงอาหาร สโมสรนักศึกษา เป็นต้น

2.5 แกนนำนักศึกษาพยาบาลดำเนินการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถานศึกษาเป็นรายบุคคล ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การวัดหลังการทดลอง ผู้วิจัยแจกแบบทดสอบวัดความรู้ แบบประเมินทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการ

เลิกบุหรี่ทางออนไลน์ให้แก่นักศึกษาพยาบาลอีกครั้ง และประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของแกนนำนักศึกษาพยาบาล และประเมินความพึงพอใจต่อการได้รับคำปรึกษาทางออนไลน์จากแกนนำนักศึกษาพยาบาลของผู้รับบริการ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงบรรยาย หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ paired t-test กำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของแกนนำนักศึกษาพยาบาลจำนวน 66 คน ร้อยละ 98.5 เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 18-22 ปี มากที่สุดร้อยละ 95.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคการศึกษาสุดท้าย (GPA) อยู่ในช่วง 2.51-3.00 ร้อยละ 47 ทุกคนอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย มีบุคคลใกล้ชิดที่สูบบุหรี่ ร้อยละ 19.7 และไม่มีประวัติสูบบุหรี่ ผู้รับบริการให้คำปรึกษามีจำนวน 110 คน ร้อยละ 91.9 เป็นเพศชาย อายุอยู่ในช่วง 18-22 ปี มากที่สุด ร้อยละ 81.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคการศึกษาสุดท้าย (GPA) อยู่ในช่วง 2.01-2.50 ร้อยละ 58.6 ศึกษาอยู่ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 36 ส่วนใหญ่พักอาศัยหอพัก/บ้านพักรอบมหาวิทยาลัย ร้อยละ 97.33 บุคคลใกล้ชิดที่สูบบุหรี่คือเพื่อนสนิท มี ร้อยละ 91.9 ส่วนใหญ่มีประวัติสูบบุหรี่ ร้อยละ 89.2

2. ภายหลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพแก่นักศึกษาพยาบาลมีความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ และมีทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถาบันการศึกษา สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) (ตาราง 1)

ตาราง 1 เปรียบเทียบความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่ และทักษะการให้คำปรึกษา ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ในแกนนำนักศึกษาพยาบาล โดยใช้ paired t-test (n = 66)

ตัวแปร/ ระยะ	M	SD	t	p-value
ความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่				
ก่อนการทดลอง	8.76	2.782	-29.557	.000
หลังการทดลอง	18.88	0.342		
ทักษะการให้คำปรึกษา				
ก่อนการทดลอง	72.36	6.158	-54.109	.000
หลังการทดลอง	113.38	0.758		

3. หลังการทดลอง แกนนำนักศึกษาพยาบาลมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาศักยภาพแกนนำนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ และทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถานบันการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด (M = 3.53, SD = 0.212)

4. ผู้รับกรให้คำปรึกษาทางออนไลน์จากแกนนำนักศึกษาพยาบาลเรื่องการเลิกบุหรี่ทางออนไลน์ในสถานบันการศึกษา มีความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (M = 3.76, SD = 0.133) และในรายด้านทั้ง 3 ได้แก่ ด้านผู้ให้คำปรึกษา ด้านความรู้ ความเข้าใจและด้านการนำความรู้ไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน (ตาราง 2)

ตาราง 2 ค่าต่ำสุด-ค่าสูงสุด (Min-Max) ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และระดับของความพึงพอใจต่อการได้รับคำปรึกษาทางออนไลน์ของผู้รับบริการ (n = 110)

ความพึงพอใจ	Min-Max	M	SD	ระดับ
ความพึงพอใจ โดยรวม	3.00-4.00	3.76	0.133	มากที่สุด
ด้านผู้ให้คำปรึกษา	3.00-4.00	3.74	0.159	มากที่สุด
ด้านความรู้และความเข้าใจ	3.00-4.00	3.86	0.252	มากที่สุด
ด้านการนำความรู้ไปใช้	3.00-4.00	3.73	0.288	มากที่สุด

การอภิปรายผลการวิจัย

1. หลังเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาศักยภาพ แกนนำ นักศึกษาพยาบาลมีความรู้สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากช่วงกิจกรรมการให้ความรู้ อาจารย์ซึ่งได้บูรณาการกับรายวิชาสร้างเสริมสุขภาพหัวข้อการสร้างเสริมสุขภาพด้านพฤติกรรมที่ปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ยุติ และมีการทบทวนซ้ำเพื่อเพิ่มความเข้าใจในเรื่อง พิษภัยบุหรี่ยุติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ ทำให้แกนนำ นักศึกษามั่นใจ สอดคล้องกับอารีย์ เสรีย์, พรรณี ปานเทวัญ, และเบญจมาศ บุญรับพ่าย (2556) ที่วัดความรู้ในแกนนำ นักศึกษาในการให้คำปรึกษาในชุมชน พบว่าการให้ความรู้ซ้ำ ๆ จนนักศึกษามีความมั่นใจและสามารถให้ความรู้ผู้รับบริการได้ และมีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ยุติสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. หลังเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนา ศักยภาพ แกนนำ นักศึกษาพยาบาลมีทักษะการให้คำปรึกษาสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากกิจกรรมพัฒนาศักยภาพที่สร้างขึ้นจากการใช้ โมเดล 5A เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ ของจินตนา คำเกลี้ยง และคณะ (2561) ร่วมกับการใช้ การใช้เทคนิคการให้บริการปรึกษาทางออนไลน์ ของนันทกา

ฟูสีกุล (2555) อีกทั้งแกนนำ นักศึกษาพยาบาลมีความรู้เรื่องบุหรี่ยุติจากการทำโครงการโครงการบุหรี่ยุติ และยังได้ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษามาสอนภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติร่วมกัน ฝึก และมีอาจารย์ประจำกลุ่มออนไลน์ให้คำแนะนำตลอดการให้คำปรึกษาทางออนไลน์ สอดคล้องกับสุธีกาญจน์ ไชยลาภ, จันทรวรัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์, และสมบัติ รียาพันธ์ (2561) ที่สร้างเสริมทักษะการป้องกันพิษภัยจากบุหรี่ยุติของนักศึกษาพยาบาลที่มีขั้นตอนการสอนทั้งทฤษฎีและฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ เพื่อเพิ่มทักษะให้นักศึกษาพยาบาล ได้พบว่านักศึกษาพยาบาลมีทักษะการให้ความรู้แก่บุคลากรในสถาบันการศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันการศึกษาทางการพยาบาลควรได้นำโปรแกรมการพัฒนา ศักยภาพด้านความรู้และทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ยุติทางออนไลน์ในสถาบัน การศึกษานี้ไปใช้

2. ควรติดตามผลจากการให้คำปรึกษาในการเลิก บุหรี่ยุติและผู้ที่ถูกเลิกบุหรี่ยุติเพื่อพัฒนาเป็นโปรแกรมหรือระบบการดำเนินงานควบคุมการบริโภคยาสูบในสถาน การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา คำเกลี้ยง, จารุวรรณ กฤตย์ประชา, อนงค์ ประสานนวนกิจ, ทิพมาส ชิดวงศ์, รัตใจ เวชประสิทธิ์, ศมนนันท์ ทศนีย์สุวรรณ, และณัฐชยาภรณ์ นาคทอง. (2561). ประสบการณ์ของนักศึกษาพยาบาลในการใช้โมเดล 5A เพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบในผู้ป่วยผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ. *วารสารพยาบาลศาสตร์*, 38(3), 141-151.
- นันทกา ฟูสีกุล. (2555). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการให้คำปรึกษาออนไลน์*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรารัตน์ ไชยสังข์, รัชพร ศรีเดช, พรภิรมย์ หลงทรัพย์, และอนุสรณ์ แน่นอุดร. (2562, พฤษภาคม). *ทัศนคติต่อการดำเนินงานสถานศึกษาทัศนคติต่อการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรี่ยุติของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. เอกสารนำเสนอในการประชุมวิชาการความสำเร็จในการควบคุมยาสูบโดยพยาบาล ครั้งที่ 13 เรื่อง ยาสูบกับสุขภาพปลอดภัย: บทบาทพยาบาล ณ โรงแรมปรี๊นท์พาลาส มหานคร กรุงเทพมหานคร.

- มัลลิกา มาตระกุล, อรณลิน สิงขรณ์, และนาตญา พแดนนอก. (2561). การดำเนินงานตามนโยบายมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. *วารสารพยาบาล*, 67(1), 19-26.
- ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์, ปานทิพย์ โชติเบญจมาภรณ์, และปวีณา ปันกระจำง. (บก.).(2559). *สถานการณ์การควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2559*. กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- ศศิธร ชิดนายี่, และวราภรณ์ ยศทวี. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น จังหวัดอุดรดิตถ์. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตถ์*, 10(1), 83-93.
- สุปาณี เสนาดิสัย, และสุรินทร กลัมพากร. (2555). *บุหรี่กับสุขภาพ: พยาบาลกับการควบคุมการบริโภคยาสูบ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: เครือข่ายพยาบาลเพื่อการควบคุมยาสูบแห่งประเทศไทย สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). *การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2561*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สุวภูมิ วงศ์ทางสวัสดิ์, และอรัญญา ต้อยคัมภีร์. (2560). การส่งเสริมสุขภาพะในนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยารายบุคคลแบบออนไลน์. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 9(2), 56-72.
- สุทธิกาญจน์ ไชยลาภ, จันทรวรรัตน์ วงศ์อารีย์สวัสดิ์, และสมบัติ วิทยาพันธ์. (2561). กิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์วิชาชีพในการเสริมสร้างความรู้ ทักษะคติ และทักษะการป้องกันพิษภัยจากบุหรี่ของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารพยาบาล*, 67(1), 19-26.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์(องค์การมหาชน). (2559). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2558 ฉบับปรับปรุง*. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <https://www.etda.or.th/publishingdetail/thailand-internet-user-profile-2015.html>
- อารีย์ เสรีย์, พรรณี ปานเทวีญ, และเบญจมาศ บุญรับพ่ายพ. (2556). การพัฒนาศักยภาพแกนนำนักศึกษาพยาบาลด้านความรู้ ทักษะคติ ต่อบุหรี่ และทักษะการให้คำปรึกษาเรื่องการเลิกบุหรี่ในชุมชน. *วารสารพยาบาล*, 62(1), 22-31.
- Dowling, M., & Rickwood, D. (2014). Investigating individual online synchronous chat counselling processes and treatment outcomes for young people. *Advances in Mental Health*, 12(3), 216–224.
doi: 10.1080/18374905.2014.11081899
- Murphy, L., Parnass, P., Mitchell, D. L., Hallett, R., Cayley, P., & Seagram, S. (2009). Client satisfaction and outcome comparisons of online and face-to-face counselling methods. *British Journal of Social Work*, 39, 627–640.
doi:10.1093/bjsw/bcp041